

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дні крім неділь і руских свят о год. 6-й пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Рекламациі неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Висока політика а рада державна.

(+) В останніх часах дуже часто мала слово висока політика. Поки ще почали ся вибори, відтак коли они відбували ся і принесли неодну несподіванку, а на останку коли нова рада збрала ся на сесию, безнастанно розправляно широко по часописах про «політичне положенє». Всякі політичні ворожбити розводили ся над тим, чи нова рада державна буде діяльна. З олівцем в руці обчислювано будучину, важено парламентарні сторонництва, словом патентовані ворожбити і без патенту були при роботі. Тепер всяка премудрість про будучину виходить від клубів, від сторонництв. Говорять про близькі собі сторонництва, про сторонництва, які можуть на себе числити, а з поступованя сторонництв ворожить ся про будучі дороги 425-голового велита. Отже політика маси має право естования! Але погляньмо на всі ті питання не з становища високої політики, гляньмо на нову раду не з становища сторонництв і клубів, взагалі не з становища милости о непевній будучині. Гляньмо на неї з людского становища і глядїм в ній людей. Але-як раз у людей нема зміслу до такого погляду. В довголітній політичній школі навчили ся люди попри політичний тип, репрезентований яким-небудь послом забувати про чоловіка, забувати про індивідуальність. Коли не знаходять імени якогось давного посла, зараз думають при тім про сторонництво, до якого належав. Згадає ся назву якогось нового посла, то в тій хвилі висуває ся єго партійне становище. Взагалі тепер зо-

всім щезло розумінє для індивідуальности.

А всеж таки не є оно без інтересу глянути троха номіж людей, що сидять в радї державній, як они між собою гуторять про свої досвіді і пригоди, а тут они виступають як люди, лише деколи у якого небудь проявляє ся поза, малює ся свідомість посланництва на лиці. Коли хочемо бачити послів людьми, природними, не вимушеними, мусимо їх помічувати поза парламентарною салею, в приватних розмовах. Лише ті, що вважають себе покликаними до високого посланництва, не вдають ся в розмови, замкнені самі в собі, їх кроки вимірені, їх очи глядять в далеку даль. Скоро вступлять до парламентарної салі, постава їх, рухи, бесіда видимо змінюють ся, на них бачимо: клуб постановив, партія ухвалила — від них дише якоюсь одвічальністю. Хід їх обчислений, приязний усміх щезає з лица, а чим радикальнійший посол, тим завзятійша міна. Смирений до недавна Бойко виробив ся на великого мужа державного і навіть за-касує може нашого незрівнаного проектовича в реформованю австрійської держави і рішаню національного і языкового питання своїм проектом о «національній радї». Та й наш Поступишин вже виступив з новим проектом патентового закона, котрим виключно собі застерігає необмежене право виставляти сертифікати на «правдивих» заступників народу. А єго радикальні товариші неперечно покористують ся першою ліпшою нагодою, щоби звернути на себе увагу, бо чомуж Русини не мали-б мати своїх Кльофачів?! Часописи зараз рознесуть їх славу, а виборці дізнають ся, як то завзято боронять они руского народу, а тоді, як вернуть домів, будуть вже мати

значіне. Стати нині популярним послом не трудно, на се не треба ані знаня, ані праці, лише бундючності...

Отакі справи впливають на політику, надають їй здорового або хоробливого вигляду. Передовсім відгриває велику ролю особисте самолюбство — бути популярним, а мало є таких, що зуміли би принести жертву для загального успіху. Посол заступає свою партію, свій край, свій нарід, своїх виборців, але він заступає, хоч як би се укривав, ще щось: себе самого. Побіч програми, на основі якої єго вибрано, заступає програму, яку він вибрав: скромну, дрібну, атом програми. З тих малих початків виростає велика політика. Політичний ворожбит міг би з тих початків виворожити вигляди, але не з олівцем в руках, не числами партійними, але з «людськими». В Австрії, що правда, не дуже то відрадно в тім напрямі. Маленьких прапорів тут щораз більше, а всюди видно змаганя виступати, з своїми домашніми хоруговками і програмочками. Чи ж при таких обставинах є велика надія на діяльність парламенту?!...

Руска справа в урядовім освітленю.

(Далі).

В місяць по одержаню сєго мандату Черкавський предложив просторе з науковою основою і урядовою точністю оброблене пропам'ятне письмо, в яким закиди піднесені проти русофільської діяльности Головацкого в языковім обсягу зовсім ствердив і несхитним способом пояснив. Іменно підніє Черкавський і узаasadнив в формі строгої історично-лінгвістичної студії закид, що збогачуванє рускої мови висловами і

Осип Маковей.

Народний Дім.

(Конець).

А Народний Дім і сам не знав, що думати: і мерзко було йому і жалко нещасних. Але небавом годі було йому журити ся мишами, бо йому самому буря вибила очи. На даху до фронту були від поду два круглі вікна, зовсім як очи. Одної ночі буря напосіла ся на сі вікна, термосила ними дві години і таки вибила. Притім позривала цілі плати даху і позаносила Бог знає куди. Народний Дім став як сліхий. Перше то у його очах на даху хоч сонце мерехтіло, а тепер вони випали, як у чашки, тільки ями лишили ся. По бурі тої самої ночі прийшла довга злива і вода ляла ся на під, а з поду крізь стелю у салю з портретами.

Шевченко у кожусі і в шапці саме тоді приглядав ся мишам, що танцювали мабуть коломийки по салі, коли чує, а йому вода за ковнір лить ся.

— Гей, Федьковичу, ратуй! Вода лить ся мені за ковнір. Здійми мене із стіни!

— Не можу, братчику солоденьський! І мене повісили тут, не знати за яку провину. Прибили до стіни...

— Се що за лад у вас такий? — сердив ся Шевченко. — За моє добро така мені подяка?

— Ех, Тарасе, не знав ти нас! Ще ти не мавш чого нарікати...

Тарас загорнув ся ліпше у кожух і замовк. І Федькович не відзивав ся, тільки думки думав: «От як придав ся мені гуцульський сердак, усю воду втягає в себе!»

В кілька днів по бурі залатали дах Народного Дому. Будівничий уряд заборонив латати гонтами, казав ужити бляхи. «І так — казав урядник — гонти майже в середині міста се анахронізм. Тай другим домам небезпечно».

— Не журіть ся, — відповів йому виділовий, що не виїхав на ферії — ми ще вимуруємо таку палату з такою бляхою, що ну!

Урядник покинув журити ся, а тимчасом Народний Дім дістав зверху дивні білі, бляшані латки на чорних збутвілих гонтах. Ті латки так блищали до сонця, що люди аж не могли дивити ся. Тай Народний Дім не міг спокійно дивити ся на ті бляхи. Часом потішав себе, що се ордери за довголітню службу, а часом і сердив ся, коли чув, як перехожі люди говорили: «Ну, тай полатали-ж стару руїну». Справді дах виглядав дивно, так якби хто чорний, діравий капелюх полатав білим полотном зверху.

«Старість не радість!» думав собі Народний Дім і куняв на сонці до кінця ферії. У перших днях вересня ожив троха. До бурси прийшли сорок хлопців, жвавих хлопців із сіл, що мали стати колись також руськими патріотами. Поки-що вони їли здоровенно, вчили ся і збитували. У городі Народного Дому була оєнна

садовина, — до кількох днів її не стало. У куті города росла прекрасна щіпа, — бурсак зрізав її при самій землі, бо потребував бучка до пилки. Виноград ще не достяг, але він смакував бурсакам дуже добре. Мураву столочили, де лиш яка була. І коли вони те все зробили, виділі Народного Дому не міг збагнути і не знав, кого карати і як — вибачив молодим патріотам усі їх провини і тільки журив ся, звідки взяти на ту саранчу гроші, бо селяни, хоч обіцяли платити щонебудь за синів, але з платнею не квапили ся.

Народний Дім не міг дивити ся спокійно на таке спустошенє і рішив пімстити ся на бурсаках: доки сходи, що вели на подвірє, держав при собі, то держав, а раз на злість бурсакам, пустив сходи саме в хвилю, як бурсаки по них ішли. Злетіли молоді вірлята України не у гору, тільки на долину, потовкли ся троха, але се на них небавом присхло, а Народний Дім мав потіху, що пімстив ся. Якийсь примхавий зробив ся старий: дітий не любив! І то ще яких дітий: надію Руси, будучих великих патріотів!

Зроблено нові сходи і Народний Дім утихомирив ся на кілька місяців. Привик до голосу молодих і старих та до гусий, качок, курий і пантарок, які завела собі господиня бурси. Сей дріб ходив за дня по подвірю, а на ніч мусів він іти у велику пивницю, саме під салею Народного Дому. То нераз, бувало, Народний Дім аж стрясеть ся досвіта, як у нїм заіє

зворотами з церковно-слов'янського язика, як се робить руске духовенство в проповідях до народу, веде помалу але неминучо до повної асиміляції сеї мови з московщиною, що вже явно переводять рускі часописи (Зоря галицька і Семейная Библиотека), а також Я. Головацкий на кафедрі. На основі сего пропам'ятного письма відійшло 12. марця 1858 до міністра Туна справоздане, яке можна би назвати політичним актом обжалованя, зверненням проти продовжачелів роботи Рускої Ради а дорікаючим не лише запропащенням даних правительством умовій нормального розвитку рускої народности в душі родимих потреб та історичних традицій, але крім того змаганем до звернення всего руху на дорогу небезпечну для держави, до почину роботи — pour l'Empereur Russie! В сім справозданю написанім Черкавским, находить ся слідуєча власноручна а характеристична дописка г-ра Голоуховского: »Мої побоюваня що-до руских проповідників висловив я отверто єпископови-суфраганови Литвиновичови і звернув передовсім єго бачність на Кульчицького і Малиновского, заіменованих в остатних часах греміальними крилошанами. Зараз звернув я увагу згаданого єпископа, що небезпечно є позвалати на то, щобі семинарицька молодіж учасала на виклади проф. Головацкого. Не бачу однак доси, щобі стан річи поправив ся в однім або другім напрямі». Слідує рішуча острогога центрального правительства перед поблажанем русофільській пропаганді, яка з язикового обсягу перекидає ся на політичний, витворюючи з великою небезпечністю для держави елемент сепаратистичний, що тягне до Росії. »Поміж слав'янськими народами, — так кінчать ся сеї уступ — польскій елемент становить доси одинокий сеседник реакції проти панславизмови, отже насуває ся гадка, що сеї елемент належать також ввести і в Галичині в гру проти змаганя панславизму».

Ціле се справозданє Голоуховского є неначе узасадненем трех внесень, які в короткости так звучать: I. Катедра руского язика і письменства в львівскім університеті має бути яко невідповідаюча в теперішнім стані ожиданиям, висловленим в міністерияльнім декреті з 31. серпня 1848 опорожнена і не скорше знов обсаджена, аж найде ся мандат, що зумів би надати викладам сего предмету хосеннійший напрям. II. Заведенє латинської азбуки захвалене яко важний спосіб заради суцротности поступаючої русифікації сего язика. Належить се приноровити у видавництві шкільних книжок і дневнику законів. III. Доки руский язик не розвине ся, в низькій гімназії має бути уділяна лише наука польского язика, а наука руского язика для Ру-

синів аж у висшій гімназії. Се бо відповідає ліпше духови виховуючої системи, щобі ученик побирив перші розуміння в язичі для него приступнійшим, а фактом є, що доси в краю польскій язик має ту прикмету і що-до руских дітей. IV. Треба також иньшими способами ставити сильній опір панславистичній пропаганді в Галичині. В тій цілі повинно правительство взяти почин в бажанім також з практичних зглядів зрівняно календарів. Хибний а з обрядом зовсім незлучений нерозривним союзом календар юліянський, становить роздвоєнє між Русинами і Поляками, а заравом схожу точку між галицько-рускими панславістами а Роснею. Pro foro interno записано на актї замітку, що на случай усуненя Головацкого з катедри руского язика, належало би завдалегідь на се становище приспособити кандидата. В даній хвилі Черкавский і Голоуховский мали на приміті Жигмонта Савчиньского (катедру сю дістав по Головацкім пок. Омелян Огоновский Ред. Рус.).

(Далі буде).

Перед вибором президії.

Справа вибору президії заострила ся через те, що Шенерериянці, а за ними і всі другі німецькі сторонництва домагають ся, щобі вибрано лиш такого президента, який би зобов'язав ся строго приміювати регулямін палати, після єго слова і духа, а тим самим не допустив на будуче відчитуванє інтерпеляцій в иньшій, як тільки в німецькій язичі. Намірене усуненє звичаю, що інтерпеляції відчитувано в язиках всіх австрійских народів, заступлених в державній раді викликало велике обуренє в слав'янських кругах. Понеже німецька людова партия поставила сю точку, як услівє вибору президентом, своему членови Прадому, то Чехи загрозили, що в случаю єго вибору, они віднайдуть свої інструменти з червневої почи і приступлять до найострійшої обструкції.

Дальніми консеквенциями докладного перестеріганя дневного порядку будучим президентом, як се інтерпретує німецька »Gemeinbürgerschaft«, має бути: Всі наглі внесєня мають піддавати ся сейчас під наради, а дискусія над наглюстю має ограничити ся виключно на сім питаню. Право інтерпеляції не має бути нічим ограничене, а уступи і вискази в інтерпеляциях, признані невідповідними, мають бути цензуровані президентом. Мовчализне призволенє палати на зміну якоїсь постанови регулямину є безусловно недопустиме. Президія має стояти в постійнім контакті зі всіма сторонництвами палати. Всі сторонництва мали-б зобов'язати ся ви-

слати по одному своему заступникови на президіяльній конференції, які відбували би ся після потреби.

Праде заявив в порозуміню зі своїм клубом, що свою кандидатуру чинить зависимою від услівя, щобі всі другі сторонництва стали повідомленими про єю ухвалу німецького союзу і на підставі єї віддали на него свої голоси. Однак в виду опозиції слав'янських груп кандидатуру Прадого ніхто не трактує поважно. Так отже знов вихилиє ся кандидатура г-ра Фетера з Моравії, який в розмові з редактором Oesterr. Volkszt. заявив, що хотій не одушевляє ся єєю гідністю, яку єму предкладають, але в данім случаю прийняв би президентуру, щобі не заострювати ситуації.

Заким полагодиць ся справа вибору президії, не можна ще передвидіти, чи палата стане здібною до праці. Ситуация заострює ся ще і тим, що до тепер нема жадного порозуміння щодо відповіді на престольну річ. Як відомо, Німці хотять вдовольнитись тільки льояльною маніфестацією, а Чехи заповіли, що зарав на першій засіданю, по виборі президії, предложать наглі внесєня задля уложеня адреси до престола. Тимчасом в канцелярії парламенту нагромадила ся велика сила інтерпеляцій і нагліх внесень, які мусять бути відчитаними, а зглядно підданими під наради зарав по виборі президії.

Надіють ся, що по виборі президії ситуація прояснить ся.

Новинки.

— Календар. В суботу: гр.-кат. Йоана Золотоустого; рим.-кат. Аполоні. — В неділю: гр.-кат. Ефрема; рим.-кат. Калікста.

— Іменованє. Цісар іменував директора учительської семинарії мужескої в Сокалі п. Івана Матієва красвим, шкільним інспектором; міністер просвіти приділив інспектора Матієва до галицької краввої шкільної ради.

— Пос. Романчук вже зачинає інтригувати. Допись »Діла« з Відня, про яку ми вже згадували, яка походила без сумніву, коли не прямо з пера голови консолідації клубу то з єго інспірації, представляє річи так, немов би то пос. Барвінський і товариші »робили заходи« задля прилучєня ся до романчуківського клубу. Справа мала ся так, що пос. Пігуляк з власної ініціативи, як буковинський посол, котрий не має причини і охоти мішати ся в домашні спори галицьких народовців-Русинів, висказав був своє переконанє на зібраню опозиційних руских послів, що народовці повинні свої домашні спори лишити дома, а у Відні виступати як однопільна, руско-українська репрезентация. На се мав пос. Король зачати толкувати буковинському послови, які є Русини, а які ті Русини, однак пос. Пігуляк відрізав єму

дєсь у самій глубині когут, або скричать проклятуці пантарки. Сі пантарки найбільше йому досолили: голоє їх так і ріже пилою усякого по серці.

Осінь перебув Народний Дім без особливої пригоди, аж як по Йордані прийшли мясниці, зміркував старий, що приходить на цього тяжкий час. Він знав, що веселий руський нарід має деякі свої і чужі танці, від котрих уся хата мусять трясти ся, хочби не хотіла. А Народний Дім був уже такий слабій у своїм тілі, так бояв ся, що не вдержить усіх своїх костей при купі, що на мясниці ждав, як на своєю смерть.

Перший вечерок минув ся без пригоди. Одно лише замітили веселі гості, що підчас танцю і стара велика груба при стіні також танцювала. Коли завалили у ній у середині і вона розіграла ся, а потім придивила ся, як молодіж танцює, як руські молодці присюдами ходять, мов раки лазять, не втерпіла стара, давай і собі хитати ся то в сей то в той бік. Се розсердило матери дочок і вони зажадали від виділу, щобі привязати грубу грубим дротом до стіни, бо ще готова вибігти на салю і побити дівчата. Виділ зрозумів, що мами добре кажуть, бо груба справді була собі здоровенна, хоч і стара, і привязали її дротом до стіни. З персердя груба остигла і вже потім не гріла ніколи, хоч ти у ній пали цілий день. І колиб не те, що в салі бували звичайно самі горячі патріоти і патріотки, то тут би в зимі не можна було і всидіти.

Другий вечерок до самої півночи ішов до-

бре. Гості так розбавили ся, що аж любо було дивити ся. Мами поплід стінами ще не спали, тільки радо згадували давні часи та пильно зиркали за своїми доньками, з ким танцюють.

Прийшов польскій танець мазур. Пятьдесять пар стануло на салі. »Ну-ну, думав собі Народний Дім, чи видержу я сей танець до кінця? Не досить їм руської скаженої коломийки, від котрої мене за кождим разом три дні кости болять, — треба їм ще такого самого скаженого польского мазура. І се руські патріоти!»

Отсе воркотанє старого дому чути було виразно підчас танцю, особливо в місці коло груби. Звідтам звичайно кождий панич розпускав свої ноги, як крила, або там спинав ся і бив занятками черевиків об себе, та ставав так твердо на підлогу, що аж портрети на стінах хитали ся і груба хитала і цілий Народний Дім тряс ся. Пів години терпів Народний Дім тяжкі удари в се болюче місце коло груби та думав: чей уже раз буде конець тому скаженому мазурови? Ні! ще ждало кільканайцять пар! Народний Дім ще чекав із чверть години, але коли потім усі пятьдесять пар пустили ся відразу підскакувати та вигонкувати, старий не втерпів, у всіх суставах так його заболіло, що він половину підлоги саме довкола груби пустив із рук і вона провалила ся в пивницю. Привязана груба дивним дивом стояла далі, а підлога так чудно навескись запала ся в пивницю, що з кільканайцять танцюючих пар зіснуло ся в низ просто між гуси, качки, кури і пантарки бурсацької господині.

Ой, то не білі гуси загегали рано в ранці

до схід сонця, се кричали білі лебідки-красавиці у пивниці; то не когути закукурікали, лопочучи крилами на плоті, то руські паничи зверещали ріжними голосами на дні Народного Дому, лопочучи руками і ногами у темноті. А білі гуси і качки, чубаті кури і пердисті пантарки і не могли перекричати тих, що на них упали; погнали деякі придавлені білими дівочими грудьми та танцюристими ногами патріотів. Сам аравжер танців забив когута, сівши йому на голову, мов на канапу. Котрі-ж не погнали, злетіли з криком бистрим крилами в гору, у салю, у яний сьвіт, у мир хрещений. Скричали мами, стоячи над пропастю, темною і незалашною; збігли ся батьки з буфету, похилили ся, стогнучи, над пропастю і простягли руки, але не могли нікого досягти.

— Дайте драбини! — скричало кількох нараз.

— Відчиніть пивницю! — кричали иньші.

І драбину принесли і пивницю відчинили: витягли всіх на верх, хто тільки був упав. Де-хто потовк ся, де-хто носа розбив або руки обдер троха, але більшого нещастя не було. Остатній вилазив на верх аравжер, загальнолюблений усіма паннами. Але тільки він виліз на пів драбини, так що впало на нього сьвітло, всі жінки розбігли ся, а мушени стали зловіщо шепотіти: — Не вилазть! не вилазть! Вам роздерло ся дещо... там, де не треба.

Аравжер оглянув ся на »дещо« і сумний зліз у пивницю та вийшов дверми на подвірє. Сеї ночі уже ніхто не бачив його на салі. І всі иньші пішли чим скорше домів. По двох годи-

сими словами: «Коли би про се говорити, то передовсім ви не повинні би належати до сего клубу, бо ви не є жаден Русин!» Сими словами розпочав ся бувинський посол з консолидаційниками і зовсім не належить, як се подали всі дневники, до романчуківського клубу, а вступив до «Руско-народного клубу» і разом з ним до славянського центра.

— **Впр. Отців духовних**, котрі до осягнення цілі дяківської льотерії значнішим закупном льосів з скарбони церковної не причинили ся, просимо о *щедрі датки з тижже скарбоні* для цілі льотерійної. Датки ласкаві з зазначенем: *для цілі дяківської льотерії*, просимо приєлати під звичайною адресою: Дирекція Народної Торговлі у Львові.

о. Д. Танякевич.

— **Виділ руского товариства педагогічного** в Станиславіві просить отримати своїх членів на конференцію на день 12. лютого (в празник Трьох Святителів) о 4. год. з полудня в комнатах «Рускої Бесіди» (при ул. Собіського ч. 18). Предметом єї будуть: 1) Гігієна зубів в демонстраціями препаратів — прелєгент др. М. Коцюба; 2) «Про фізичне вихованє молодежи» — прелєгент п. М. Якимовський.

— **З Чернівців**. Товариство «Руский міщанський Хор» устроєє концерт в неділю дня 10. с. м. в сали гімнастичного товариства. Програма: 1) Вступне слово. 2) Хор: «Було не рубати» Стчинського. 3) Деклямація «Воскресни Бояне» Федьковича. 4) Хор: «Ой вербо, вербо» Кумаровського. 5) Відчит на тему поеми Шевченка «Гамалія». 6) Хор-серенада: «Глибоким сном» Шторха. 7) Деклямація: «Наймит» Франка. 8) Хор: «Чернець» Богданського. 9) Деклямація: «Учи ся дитинко» Маслянки. 10) Хор: «Ще не вмерла Україна» Вербицького.

— **Народний Дім в Сяноці**. Дня 1. с. м. відбули ся загальні збори товариства «Народний Дім» в Сяноці. Контрольна комісія нашла всі рахунки в порядку, а на єї внесенє збори уділили уступаючому виділові абсолюторію і похвалу о. Сіквиринському за точне веденє касових книг. До нового виділу ввійшли: о. катихит гімн. Йос. Москалик головою, заступником о. Теод. Калужняцький, а другим нотар п. Ант. Кокучевич, членами о. Генр. Полянський, о. Ем. Константинович, о. Йос. Сіквиринський і п. Айталь Вітошинський. Ухвалено в найкоротнім часі дати поблагословити будинок «Народного Дому».

— **Мишам на сніданє**. В бібліотеці «Народного Дому» у Львові було з кінцем 1900 р. книжок, вписаних до інвентаря і карткового каталогу і усталених до шаф, 26.404 чисел в 48.000 томах, а в музею крл. Ант. Петрушевича, котрий є інтегральною частиною тої бібліотеки, було всіх чисел 9.900 в 14.064 томах. Всего разом було в бібліотеці з кінцем 1900 р. 36.804 чисел в 62.064 томах. — Що-за хосен в тільки книжок, деяких навіть дуже цінних, коли ся бібліотека ще доси неприступна для ширшої публіки.

— **Зелізняця Львів-Винники**. На вчерашнім засіданню львівської ради міської обговорювано справу будови залізничі з Львова до Винник і ухвалено такі внесенє: а) треба пригадати правительству ухвалу сойма з 25. цвітня 1900. р.

нах було в Народнім Домі тихо, тільки господня бурса плакала над своїм дробом та дорізувала недобитків. З отсих недобитків найбільше поплило крови, — погибли, нещасні, за землю руськую, за Народний Дім. І віщо не прийшло їм з того, що їх на другий день поїли будучі патріоти, голодні бурсаки. Тільки кілька курок лишило ся — бідні вдови по нещаснім когуті...

Руська патріотична душа то загадка нерозгадана. Здавалось би, що після такої пригоди, де Народний Дім вимовив свому народови службу, бо варід не дбав о нього, виділ сего Дому і сам утратив віру в варід. Отже ні! Віра в варід насла їх і Народний Дім. Вони рішили ся будувати нову палату. Думали будувати дім за 25 тисячій, але склало ся так дивно, що будували за 50 тисячій. Коли вже дім був готовий і вони счислили всі позички та векслі, покивали сумно головами, подумали хвилину, а там і потішив один виділовий другого:

— Сплата на трийцять літ! Чого нам журити ся? Або ми доживем?

— Правда! нехай журять ся трохи і ті, що прийдуть по нас.

Таким способом стали руськими патріотами уже й ті, що були тільки в колісках, або ще і не вродили ся.

1898.

якою звиває ся правительство, щоби оно розважило будову залізничі Львів-Винники-Перемишляни-Бережани, б) заявити ся рішучо против проєктованого шляху Підзамче-Кривчиці-Лісеничі (Яловець)-Винники, а зазначити, що громада м. Львова могла би поперати лише проєкт будови шляху головний дворець-черновецький шлях Персенківка, личаківська рогацька-Яловець-Винники-Перемишляни з тим рішучим застереженєм, що залізничий дворець стане коло личаківської рогацьки. Рада міста призволяє також спілиці Лубенській і Бергріну побудувати бічний шлях личаківська рогацька-Кривчиці.

— **Самобуйство кн. Бартятинського** викликало в Петербурзі велику сензацію. Кн. Бартятинський, виділений батьком, заложив і видавав «Северний Курьер». Сей дневник, редагований в ліберальнім напрямку, з'єднав собі симпатію університетської молодіжи, котра кн. Бартятинського високо цінила і поважала. Але як-раз задля сих лібера ьних пересвідчень часопись звернула на себе увагу російського правительства. Бартятинському уділено кілька разів улімненє, а опісля заборонено єму видавати часопись. Сим підкопано єго материяльний бут, а що довги, які князь зятягнув на видавництво, не були ще сплачені, він постановив з розпуки відобрати собі житє. Оноді стрілив до себе з револьвера, але не убив себе на смерть і мучить ся ще доси. Єго мешканє що дня окружають товни студентів, а правительство зі страху перед демонстраціями на університеті приказало продовжити Різдваїні фері аж до 21. лютого. В тім дни саме мають відбути ся роковини заснованя петербурского університета, а молодіж звичайно тоді устроєє демонстрації. Петербурські дневники доносять, що поліція доси увязнила кільканаятьох студентів з тих, що демонстрували коло помешканя кн. Бартятинського.

— **Против жандармів**. При виборах в Марош-Васаргели жандарми ужили оружя против селян, між якими запанував був несуюкій, чи навіть провокації суроти жандармерії. Убито 3 мужиків, а 4 зранено тяжко. В сій справі інтерєлював вчєра в угорскім соймі пос. Кошут правительство, кваліфікуючи сю подію як жандармське знасилє, яке винно бути прикладно покараним. Коли міністер торговлі Геґедіс, в заступстві президента міністрів Сєля, заявив, що треба здержати ся з остаточним осудом аж до покінченя слідства в сій справі, повстав тумулт на скрайній лівниці, а опісля пос. Барта, іменем лівниці, поставив внесенє, щоби палата на так довго відročила своє засіданє, доки президент міністрів сам не зложить успокоючої заяви в сій справі. При голосованю внесенє перепало, але лівниця загрозила: А таки побачите, що не будем над нічим иньшим вести нарад, доки ся справа не стане полагодженою! на сїм замкнуто засіданє.

— **Боєри горою!** «Berliner Tagblatt» доносить з Нового Йорку: Генеральний, оравський консулє Пієрс висказав опінію, що положенє Боєрів є тепер дуже обіуючє. В полі стоїть 25.000 людей з чого 8.000 в Капляндії. Англійські війська є дуже адеморалізовані і для того підїздова війна має велике поводженє. Боєри мають великі припаси амуніції і живности. Девет в однім тижни забрав Англичанам 100.000 волів. Англія мусить заключити мир, щоби запобічи фінансовій руїні.

— **З границі**. З Петрошен доносять про таку подію: Румунський урядник митовий Костандінеску прихопив був двоє чабанів з Урікані, в гунїядскім комітаті на Угорщині, котрі загнали були на румунську сторону 140 оведь і там пасли їх в забороненім місці. Оба чабани мали при собі легітимациї і з них показало ся, що один називає ся Іван Фаґаш, другий Ілія Мінґ. Урядник казав двоє румунським воякам, котрих мав при собі, згонити вівці до купи і пустив ся з ними та з обома чабанами до села Рунк. По дорозі втік Фаґаш на угорську сторону, а Мінґ ішов спокійно з Румунами дальше. Коли так ішли, пішли вояки з вівцями наперед, а урядник з чабаном прилишив ся по заду. Нараз за густими корчами, які відділяли урядника від вояків, навав Мінґ на Констандінеска і убив єго булавою, вдаривши з заду по голові. Убийник побіг відтак до доробанців і сказав їм, що він вме погодив ся з урядником, а той позволив єму забрати собі вівці назад. Коли вояки не хотіли того зробити, Мінґ замахнув ся палицею і убив на місци одного доробанця; другий перепудив ся і став утікати, але Мінґ здогонив єго і убив. Незадовго опісля найдено тіла убитих. При уряднику були легітимациї обоє чабанів і в той спосіб висліджено убійника. Жандармерія в Петрошенарх арештувала Мінґа, а він признав ся до всего та сказав, що забрав від урядника золотий годинник і 100 франків, а у одного вояка 20 франків. Убийник має лєдві 19 літ.

— **Льондонський лихвар**. Сими днями помер в Льондоні славний лихвар Люїс, котрий розпочав від маленького, від того, що продавав офіцирам в Дубліні дрібні золоті річи, а коли заосадив собі трохи грошей, приїхав до Льондону, взяв ся до лихви і давав студентам на

векслі гроші, кажучи платити собі від них по 100 процент. Коли на студентах і тим подібних людєх доробив ся великих грошей, взяв ся ще до більших інтерєсів, та позичав марнотратній шляхті грубі суми. Але найбільше велавив ся він тим, що одного разу взяв на застав «мясо» молодого легкодуха льорда Айлесбури. Льорд прийшов до лихваря і заставив у него сам себе, а радше своє мясо, котре важило два сотнарі, за 24 тисячів фунтів штерлінгів. Хитрий лихвар виплатив льордови жадану суму, але заставленє «людське мясо» взяв під ключ і держав доти, доки аж мати льорда не викупила застав за 300 тисяч фунтів штерлінгів.

— **Англійська армія**. Найліпшою характеристикою військової сили Англії буде сьвіжа подія, яка збула ся на острові св. Єлени. Ув'язнених там Боєрів сторожить відділ англійського війська з Індій. На латинський Новий рік прибув на сей остров англійський корабель «Тетіс» і оголосив концерт. Се не подобало ся місцевим воякам. Они узброїли ся в коли і ножі, гайда нападати на корабельну залогу «Тетіс», яка розсигнала ся по місті. Неприготованих моряків побали нанасники так тяжко, що майже ціла залога корабля мусіла розтаборитись в шпитали острова. Коли не стало моряків, індійське військо напало на кого небудь на улиці. Нічо не помогли наїмненя офіцирів, бо і їм могло що дістати ся від своїх підчинених. Доперва сильні патрулі з корабля «Тетіс» привернули в місті спокій, а всю залогу острова відокремили за містом, звідки кораблі відвезуть їх до Індій.

— **Новий спосіб на злодіїв**. На однім з бульварів в Парижі навав оноді в ночи який волоцюга на банкира Брарда, а Брард каже до него: «От не роби дурниці, ходіть до шинку та напємо ся». Волоцюга подумав собі, що й то не влє, і пішов. Коли так сідів там і попивав вино, Брард казав тихєм закликати поліцианта, а той арештував волоцюгу.

— **Взірцевий шпиталь**. До одеського шпиталю прийшов дня 29. марта 1900. недужий одеський міщанин Михайло Мастеренко і по році тяжкої болїзни помер там наглою смертю. Однак при секції показало ся, що обставиною, яка прискорила єго смерть було шість зломаних ребер. Слідство виказало, що служачий Михайло Понєбут, переносючи хорого до ванни сам, хотий після пришеу повинно виконати се двоє служачих, пустив єго і до краю важни наніє хорому таке ушкодження. За сю неосторожність, яка потягнула за собою смерть чоловіка, засудив суд дня 29. сїчня с. р. виновника, признаючи лагодячі оставини, на 3 дни поліційного арешту і церковне наказанє після осуду церковного начальства. Дивно лагідний засуд!

— **Дрібні вісти**. Недавно померша Людвика Красуска записала свою реальність в Богородчанах на заснованє шпиталю. — Остатні тягненє лосів відбудуть ся: дня 15. лютого с. р. лосів м. Станиславова, дня 1. червня с. р. триєстенських лосів по 100 ар., 1. липня 1902. лосів парового перевозу корабельного на Дунаю, а дня 1. лютого 1904. р. лосів Ст. Геноа. — Тимчасові висліди конскрипції міста Відня стверджають, що столиця Австрії з днем 31. грудня 1900. р. числила 1,635,647 мешканців, отже о 293,750 більше, чим в 1890. р. — Вчєра вєчером в готелі «Egzhertzog Karl» у Відни міністер Пентак дав обід на честь польського «Кола».

— **Гумористичний кутик**. «Сарат. Дневник» подає цікаву картинку відносин на російських залізничях, яку ми сьміло можемо тут замістити:

На кілька верств від стації Старатов-товарний їде машиніст і нараз чує за собою розпучливий крик. Що такого? Показує ся, що якийсь сільський парєнь біжить за поїздом, махає руками і кричить з усіх сил.

— Чого тобі треба? — питає машиніст по задержаню поїзду.

— Та се я кричав лише, бо маю добрий голос, аби ви задержали ся. Будник їде сюда.

— А чомуж він не подає сїгналів? Кудаж мені тепер їхати?

— Се скаже тамтой другий — відювів парєнь і утираючи піт з чола, відходить.

За хвилью з'являє ся другий, не менше первісний мужичок і заявляє:

— Дайте машину на другу дорогу!

— На яку «другу дорогу»? — чудує ся машиніст, чуючи вперве такий елементарний висказ.

— Аво, овтам, на тамті шини — показує мужик пальцем в простор.

— Так се значить, треба їхати на четвертий шлях. Чомуж ти не давш сїгналів трубою, як приписано?

— Ба, коли не умію.

— А сїгнали ти розумієш?

— Та то, що не знаю.

— Та звідкиж ви, братці, взяли ся такі тутки?

— А ми ту при напаві і тимчасом нас поставили тут уважати на шляху...

Поїзд в'їде на заняті шини, — кінчить згаданий денник — счинить ся «катастрофа з многочисленними жертвами» і перед судом стане... «виноватий будник»!... А «распорядителі» будуть, як звичайно, невинними.

Розв'язка шаради з 21. числа.

Бу-ра-ки.

Телеграми.

Відень, 8. лютого. Клуб «Славянського центра» відбув вчера своє перше клубове засідане. До клубу приступили вчера польські посли: Шаер, Бомба, Фіак і Вільк. Клуб має уконституувати ся нині перед засіданем палати.

Відень, 8. лютого. Клуб центра відбув вчера два засідання, а на вечірнім през. Катрайн подав до відомости ухвали в. чеської посілости і Молодочехів що-до вибору попередньої президії: Фукс — Праде — Зачек. Катрайн заявив ся против вибору президента з лона центра, хотий особисто не має нічого против др. Фукса. Ухвалено старати ся разом з другими сторонництвими о відроченє вибору президента на вторник.

Відень, 8. лютого. Нинішнє засіданє ради державної почало ся о 11. годині, але до того часу сторонництва не порозуміли ся що-до вибору президента палати. Засіданє відрочено задля того до 3. год. пополудни.

Гаґа, 8. лютого. Дневники доносять, що вінчанє королевої Вільгельміни прискорено тому, що королева-мати Ема має піддати ся тяжкій операції і висказала бажанє, щоби вінчанє доньки відбуло ся перед операцією.

Гаґа, 8. лютого. Після церковного вінчання королівської нарі, відбув ся весільний пир в палаті, а відтак пополудни новоженці відїхали до замку Гетльо, витані по дорозі людностию ентузіястично.

Утрехт, 8. лютого. З нагоди вінчання королевої Вільгельміни відбув ся тут торжественний похід Кріґера, який появил ся в вікні, повітали товпи грімкими окликами, а музика заїнтонувала трансвальський гимн.

Рим, 8. лютого. З причини оводішного глосования палати послів в справі розв'язання правительством промислових палат в Генуї, президент міністрів Саракко вручив вчера королеві прошенє о димісію цілого кабінету. Король застеріг собі децизію.

Рим, 8. лютого. Король конферував з президентом палати послів Віля-ем і президентом сенату Канізаро-м. Після донесень дневників має одержати місію утвореня кабінету Віля або Саракко.

COLOSSEUM Ernesta Thorna,

у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонішна.

Проґрама від 1. до 16. лютого 1901.

При співучасті військової музики 80 п. п.

1. Увертура. 2. Jerry i Perry модерністичні карикатуристи. 3. Victoria Belling жонґлерка. 4. Графині Ferrucy лірична співачка. 5. Les Aleksandros найзнаменитша трупа акробатска. (Павза). 6. Орхестра. 7. Carmen Carrero оперова співачка. 8. Sekuntala зі своїми вужами. 9. Jean Mora et la belle Lola музикальні ексцентриці. (Павза). 10. Орхестра. 11. Huberto Vincento наслідуватель черепах. 13. The American Troubadours. — Початок о 8. год. вечером.

Що дня велике представленє. В неділю і сьвята два представленя. Що п'ятниці High Life представленє. Білети вчаснійше можна замовляти і набути в конторі Пльона, при ул. Кароля Людвика у Львові.

Colosseum огріте 12. газовими печами.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд подаєий після часу середно-європейского).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходять о годині				відходять о годині			
6-10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня	8-25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава				
6-20	з Чернівців (Іцкан, Гаґацу), Станиславова	1-53	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний				
6-46	з Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.	2-08	6-43 до Станиславова, Підвисокого, Потутор				
7-45	з Янова	8-30	8-40 до Кракова (Відня, Варшави), Стружа				
7-40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	2-55	9-00 до Сколього, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)				
8-00	на дв. головний		9-15 до Янова				
8-05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия		9-25 до Підволочиск, Бродів, Гусятинна дв. Підз.				
8-15	з Соваля, Рави рускої		9-42 до Чернівців, Станиславова				
1-35	8-30 з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	2-55	9-55 до Сокала, Белзца, Рави рускої і Любачова				
	11-45 з Ябослава і Любачова		10-20 до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і сьвята				
	11-55 зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)		2-15 до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і сьвята				
	12-55 з Янова		3-05 до Стрия, Сколього від 1. мая до 30. вер.				
	1-15 зі Сколього, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.		3-15 до Янова шоденно від 13. мая до 16. вер.				
	3-14 з Бругович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)		3-26 до Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.				
2-20	5-17 з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.		3-30 до Ряшева, Хирова, Любачова				
2-35	5-40 " " на дв. голов.						
	5-45 з Кракова						
1-45	5-55 з Чернівців, Іцкан						
	6-00 з Сокала, Белзца і Любачова						
Ніч				Ніч			
	7-24 з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)		6-10 до Станиславова				
	8-28 з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)		6-13 до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні 6. а від 16. вер. до 30. марта 1901 шоденно				
	8-50 з Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.	12-40	6-20 до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)				
	9-23 з Янова шоденно від 1. мая до 15. вер.		6-50 до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша				
8-40	9-45 з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова		7-10 до Тернополя дворець головний				
2-31			7-38 " дворець Підзамче				
12-20	10-00 з Чернівців, Букарешту, Гусятинна, Потутор		7-25 до Сокала і Рави рускої				
	10-15 з Лавочного (Пешту) Хирова		7-48 до Брухович (13. мая до 16. в р. в нед. і сьв.)				
	10-12 з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.		9-12 до Янова від 1. мая до 15. вересня				
	10-30 " " на дв. голов.	2-51	10-40 до Чернівців і Іцкан				
	12-05 зі Стрия, зі Сколього від 1. мая до 30. вер.		10-50 до Кракова, Відня, Варшави				
	3-12 з Підволочиск на дворець Підзамче		11-00 до Підволочиск, Бродів дв. голов. і				
	3-35 " " на дворець головний		11-25 " " дв. Підз.				
			4-15 до Кракова, Відня, Берлина, Самбор				
			4-45 до Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.				

ЗАМІТКА: Пога нічна числить ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано.

Час середно-європейский рівнить ся від часу львівского о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейского = 12 год. 36 мін. часу львівского. — Бюро інформаційне п. к. залізниць держ. (Львів, ул. Креаційних ч. 5) уділяє поясненя в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклада їзди.

Товариство взаїмного кредиту

„Дністер“

стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»)

приймає вкладки до опроцентования на 4%. Позички уділяють ся членам за сьлатою 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації, почавши від 200 корон і висше, до половини вартости гіпотеки на сьлату в ратах до 10 літ.

Позички над 500 корон мусять бути інтабульовані, а до 500 кор., або інтабульовані, або з порукою 2 ручителів відповідних.

Сьвященники не посідаючі гіпотеки мусять крім поруки 2 ручителів предложити полісу житеву; обезпечитись на житє треба тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові.

Уділ членський вносить 50 к. р., вписове 2 кор.

Членом бути може тільки член обезпечений в «Дністрі».

З днем 31. грудня 1900 стан:

число членів	1857
фонд резервовий	6919 кор. 46 сот.
вплачені уділи	73087 " "
вкладки щадливі	806803 " "
уділені позички	763737 " "
касовий оборот в 1900 році 2424157 " "	

Інформації до позичок уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністер».

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНІСТЕР“

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

одиноке руске товариство асекураційне, обезпечає будинки і всі предмети движимі против огневих шкід.

«Дністер» припоручили Преосьвящ. Ординарїятї Всєч. Духовенству і вірним всім трєх Епархїй.

Фонди гваранційні «Дністра» з днем 31. грудня 1900.

Фонд резервовий	311.540 кор. 11 сот.	разом 520.406 кор. 65. сот.
Резерва премї	171.942 " "	
Резерва спеціальна	6.000 " "	
Фонд емеритальний	30.924 " 54 "	

Тарифи «Дністра» умірновані. Надвизка річна розділяє ся між членів в формі зворотів. За рік 1900 дістають члени 8% звороту з премї.

«Дністер» виплатив до 31. грудня 1900. відшкодовань 2,120.834 кор. Шкоди ліквідують ся безпроволочно в присустві Делеґата і 2 членів.

Полїси «Дністра» приймають при позичках гіпотечних: Банк краввий і Каса ошадности у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Снятині, Городенці, Терєбовлї, Залїцках, Городку і Богородчанах.

НА ЖИТЄ треба обезпечитись тільки через «Дністер» в Товаристві взаїмн. обезпеч. в Кракові; з таких обезпечень через «Дністер» їде часть провізїї на рускі публичні добродїїні ціни; полїси і квіти видає Краківське Товариство рускі.

«Дністер» пошукує спосібних агентів, особливо селян господарів в окрестностях, де ще нема близько агентів «Дністра». Агенти заробили вже 274.964 кор. провізїї.

Зголошеня о агенції треба вносити до Дирекції у Львові.

Селяне! убїгайте ся тільки о агенції «Дністра».

Від огню обезпечайте ся тільки в «Дністрі».

На житє обезпечайте ся тільки через «Дністер».

Всілякі

КУПОНИ

вильосовані

цінні папери

виплачує без потрученя провізїї або коштів

Контора виміни

1 ц. к. упр. гал. акц.

БАНКУ Гіпотечного.